

A komplex vizsga témakörei és irodalma

A komplex vizsga anyagát a témavezetők / tanszékvezetők az alábbi, tanszéki bontás szerinti szakirodalom alapján összeállított 2-3 témakörben adják meg. A témakörök megegyezhetnek az egyes szakirodalmi források témakörével. A témakörök közzététele a tavaszi félév kezdetéig megtörténik, erről a DI vezetője a szaktanárokkal való előzetes konzultáció alapján gondoskodik. A komplex vizsgára a tanulmányi rend szerint a tavaszi félév vizsgaidőszakában kerül sor.

1. Javasolt irodalom a komplex vizsgához: Újszövetség

Kortörténet, bevezetéstudomány

G. Theissen: A Jézus-mozgalom. Az értékek forradalmának társadalomtörténete Kálvin kiadó, Budapest, 2006

Kocsis Imre: Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába Szent István Társulat, Budapest, 2013

E. Ferguson: A kereszténység bölcsője Osiris kiadó, Budapest, 1999

R. Brown: Introduction to the New Testament Anchor Bible Reference Library, Doubleday, 1996

B. Metzger: Az Újszövetség szövege Harmat kiadó, Budapest, 2008

Hermeneutika, metodológia

S. Neill/T. Wright: The Interpretation of the New Testament 1861-1986 Oxford University Press, 1988

Kümmel: Das Neue Testament: Geschichte der Erforschung seiner Probleme Karl Alber, 1970

Baird: History of New Testament Research Augsburg Fortress Publishers, 1992

Bolyki János: Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái Kálvin kiadó, Budapest, 1998

Porter, Stanley E. (ed.): A Handbook to the Exegesis of the New Testament, Brill, 2002. Kaiser, Walter C. Jr. & Silva, Moisés: Introduction to Biblical Hermeneutics – The Search for Meaning, 2nd ed., Zondervan, 2007.

Újszövetségi teológia

Cserhádi Sándor: Az Újszövetség teológiája Luther kiadó, Budapest, 2012

R. Bultmann. Az Újszövetség teológiája Osiris kiadó, Budapest, 1998

E. Schweizer: Teológiai bevezetés az Újszövetségbe Kálvin kiadó, Budapest, 2004

J. Gnifka: Az Újszövetség teológiája Szent István Társulat, Budapest, 2013

Dunn: The Theology of Paul the Apostle Eerdmans, 2006

Guthrie, Donald: New Testament Theology, IVP Academic, 1981.

2. Javasolt irodalom a komplex vizsgához: Ószövetség

I Izrael története, régészete

Kőszeghy Miklós, A föld alatti Izrael. Az Ószövetség világának anyagi kultúrája, L'Harmattan, Budapest 2014

II Ószövetségi teológia

Brueggemann, Walter, Theology of the Old Testament, Fortress Press, Minneapolis 2005 (= Az Ószövetség teológiája, Exit Kiadó, Kolosvár 2012)

Jeremias, Jörg, Theologie des Alten Testaments, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2015

Schreiner, József, Theologie des Alten Testaments, Echter, Würzburg 1995 (= Az Ószövetség teológiája, Szent István Társulat, Budapest 2004)

III Hermeneutika, metodika

De Hulster, Izaak J./Brent A. Strwan/Bonfiglio, R.P. (eds.), Iconographic Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament. An Introduction to Its Method and Practice, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2015

Hausmann, Jutta/ Móricz Nikolett/Szent-Iványi Ilona/Verebics Petra (szerk.), NEMek között, Luther Kiadó, Budapest 2016

Wischmeyer, Oda (Hg.), Lexikon der Bibelhermeneutik, Walter de Gruyter, Berlin 2009 Kustár

Zoltán, A héber Ószövetség szövege : a masszoréta szöveghagyományozás és annak megjelenítése a Biblia Hebraicában, Kálvin Kiadó, Budapest 2010

Utzschneider, Helmut/Nitsche, Stefan Ark, Arbeitsbuch Literaturwissenschaftliche Bibelauslegung, Gütersloher Verlagshaus, Gütersloh 2014

IV Vallástörténet, ókor

Kőszeghy Miklós, Cseréplevelek, Kréné 2, Új Mandatum, Budapest 2003

Általános

Carr, David, An Introduction to the Old Testament. Sacred Texts and Imperial Contexts of the Hebrew Bible, Blackwell Publishing Limited, 2010 (= Einführung in das Alte Testament. Biblische Texte – imperiale Kontexte. Kohlhammer, Stuttgart 2013)

Geertz, Jan Christian (Hg.), Grundinformation Altes Testament, UTB 27,45, Vandenhoeck, Göttingen 2006

Karasszon István, Az Ószövetség regénye, L'Harmattan, Budapest 2011

Van der Toorn, Skarel, Scribal Culture and the Making of the Hebrew Bible, Harvard University Press, Cambridge(Massachusetts)/London 2007

3. Javasolt irodalom a komplex vizsgához: Rendszeres teológia

Az evangélikus egyház hitvallási iratai

Teológiatörténet

Bultmann, R., Történelem és eszkatológia. Atlantisz, Bp., 1994

Löwith K.: Világtörténelem és üdvtörténet. Atlantisz, Bp., 1996

Lafont, G.: A katolikus egyház teológiatörténete, Atlantisz, 1998

Heinz Zahrnt: Az Isten-kérdés, Lux, Bp., 1997

Johann Baptist Metz: Szenvedéstörténet és megváltástörténet, L'Harmattan, Bp., 2005

Ökumenikus teológia

Cserháti J. – Fábíán Á. (szerk.): A 2. Vatikáni Zsinat tanítása. Bp. 1986(3)

Prolegomena

Polkinghorne, John: Egyetlen világunk, Pozsony, 2008 Peacocke,

Athur: Egy tudományos kor teológiája, Pozsony 2011

Wolffhart Pannenberg: Teológia és filozófia - A két tudomány viszonya és közös története.

L'Harmattan, Budapest 2009.

Dogmatika

W. Pannenberg: Rendszeres teológia

P. Tillich: Rendszeres teológia

W. Härle: Dogmatik

Lindbeck, G.A.: A dogma természete, Bp. 1998

Berger, Peter L.: Erlösender Glaube? Fragen an das Christentum, de Gruyter, Berlin-NY, (2004), 2006

Etika

Härle, Wilfried: Ethik. de Gruyter, Berlin/New York 2011.

Körtner, Ulrich: Evangelische Sozialethik. Grundlagen und Themenfelder, Göttingen 1999; 3., verbesserte Auflage (UTB 2107), Göttingen 2012

Mühling, Markus: Systematische Theologie: Ethik. Eine christliche Theorie vorzuziehenden Handelns. Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2012

Fazakas Sándor (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Bp., 2017

Kodácsy-Simon Eszter (szerk.): Értelmes szívvel, Bp., 2016

4. Javasolt irodalom a komplex vizsgálóhoz: Egyháztörténet

Források

Aurelius Augustinus: Vallomások. Ford. és a jegyzeteket írta Városi István. Budapest: Gondolat, 1982. (Etikai gondolkodók)

Martin Luther: Levelek. Szerk., a szövegeket vál. Csepregi Zoltán. Budapest: Luther Kiadó, 2013. (Luther válogatott művei 7.)

Székács József püspök visszaemlékezései. Szerk., sajtó alá rend., jegyzetekkel ell., a névmagyarozatokat kész. és a bevezető tanulmányt írta Kertész Botond. Budapest: Akadémiai, 2008 (Evangelikus gyűjteményi kiadványok 4.)

Módszertan

Christoph Marksches: Arbeitsbuch Kirchengeschichte. Tübingen: Mohr, 1995.

Kármán Gábor (Szerk.): Konfesszionalizáció: felekezeti és politikum a kora újkorban. Korall: társadalomtörténeti folyóirat 2014. 15. évf. 57. szám <http://epa.oszk.hu/00400/00414/00048/pdf/> Carlo

Ginzburg: A sajtó és a kukacok. Egy XVI. századi molnár világképe. Budapest: Európa, 2011. Joachim Ott – Martin Treu (Hg.): Luthers Thesenanschlag – Faktum oder Fiktion. Leipzig: EVA, 2008. (Schriften der Stiftung Luthergedenkstätten in Sachsen-Anhalt 9.)

Vári András (szerk.): Misszionáriusok a csónakban. Antropológiai módszerek a társadalomtörténetben. Budapest: Akadémiai, 1988.

Külföldi minták

Berndt Hamm: The reformation of faith in the context of late medieval theology and piety. Edited by Robert J. Bast. Leiden; Boston: Brill, 2004 (Studies in the history of Christian thought 110.) Thomas Kaufmann: Luthers "Judenschriften". Ein Beitrag zu ihrer historischen Kontextualisierung. Tübingen: Mohr Siebeck, 2011.

Volker Leppin: Antichrist und Jüngster Tag. Das Profil apokalyptischer Flugschriftenpublizistik im deutschen Luthertum 1548-1618. Gütersloh: GVH, 1999. (Quellen und Forschungen zur Reformationsgeschichte 69.)

Jean-Claude Schmitt: A zsidó Hermann megtérése: önéletírás, történelem és fikció. Ford. Novák Veronika. Budapest: L'Harmattan, 2013. (Mikrotörténelem 6.)

Robert W. Scribner: Religion and culture in Germany (1400-1800), Leiden: Brill, 2001. (Studies in medieval and reformation thought 81.)

Hazai minták

Erdélyi Gabriella: Szökött szerzetesek. Erőszak és fiatalok a késő középkorban. Budapest: Libri, 2011.

Horváth Sándor: Kádár gyermekei. Ifjúsági lázadás a hatvanas években. Budapest: Nyitott Könyvműhely, 2009.

Péter Katalin: Papok és nemesek. Magyar művelődéstörténeti tanulmányok a reformációval kezdődő másfél évszázadból. Budapest: Ráday Gyűjtemény, 1995 (A Ráday Gyűjtemény tanulmányai 8.)

Viskolcz Noémi: Reformációs könyvek. Tervek az evangélikus egyház megújítására. Budapest: Országos Széchényi Könyvtár; Universitas, 2006 (Res libraria 1.)

5. Javasolt irodalom a komplex vizsgálóhoz: Gyakorlati teológia

Általános gyakorlati teológiai ismeretek

Cél: A klasszikus gyakorlati teológia alapvetések feldolgozása és átlátása.

Javasolt irodalom:

Christian Möller: Einführung in die Praktische Theologie. A. Francke Verlag, Tübingen und Basel, 2004

Georg Lämmlein-Stefan Stolp: Praktische Theologie der Gegenwart in Selbstdarstellungen. A. Francke Verlag, Tübingen und Basel, 2001

Richard R. Osmer: Practical Theology, William B. Eerdmans Publishing Company, 2008

Michael Meyer-Blanck: Arbeitsbuch praktische Theologie: Ein Begleitbuch zu Studium und Examen in 25 Einheiten. Kaiser, Gütersloh, 1999

Homiletika

Cél: Történeti jártasság és az időszerű homiletikai irányzatok ismerete Javasolt irodalom:

Wilfried Engemann: Einführung in die Homiletik. A. Francke Verlag, Tübingen und Basel, 2002

David Schnasa Jacobson: Homiletical Theology. Preaching as Doing Theology. Wipf and Stock Publishers, 2015

Handbook of Contemporary Preaching. Broadman&Holman Publishers, 1992

Szabó Lajos (szerk.): Homiletika ökumenikus palettán. Luther Kiadó, Budapest, 2013

Poimenika

Cél: A lelkipálos irodalom átfogó tanulmányozása Javasolt irodalom:

Isidor Baumgartner: Pasztorálszichológia. Semmelweis Egyetem, 2006

Németh Dávid: Pasztorálanropológia, L'Harmattan, KGRE, 2012 Michael

Klessmann: Seelsorge. Neukirchener, 2010

Wilfried Engemann (Hrsg.): Handbuch der Seelsorge. Evangelische Verlagsanstalt, Leipzig, 2009

5. Gyülekezetépítés

Gyülekezetépítés - közösségszervezés

Cél: A közösségépítés és a közösségszervezés teológiai megközelítése. A gyülekezetépítés gyakorlati teológiai irányelvei. Tájékozódás a kommunikációelméletek világában

Javasolt irodalom:

David J. Bosch: Paradigmaváltások a misszió teológiájában. Harmat – PMTI, 2005

Thomas H. Groome: Sharing Faith. Wipf and Stock Publishers, 1998

Em Griffin: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Harmat, 2001

Christian Grethlein: Kommunikation des Evangeliums in der Mediengesellschaft. Evangelische Verlagsanstalt, Leipzig 2003

Michael Herbst: Mission bringt Gemeinde in Form. Neukirchener Verlagsgesellschaft: Aussaat, 2015

Szabó Lajos: Élet a gyülekezetben. Luther Kiadó, Budapest, 2011

6. Javasolt irodalom a komplex vizsgálóhoz: Vallástudomány

Vallásosság, vallásközi párbeszéd

Huntington, Samuel P.: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása. Európa, Bp., 2008

Küng, Hans: Világvallások etikája (Projekt Weltethos), Egyházforum, Bp., 1994

Küng, Hans – Rinn-Maurer, Angela: Weltethos christlich verstanden. Herder, Freiburg, Babel, Wien, 2005

Kránitz Mihály: Hidak a vallások felé. Kihívások egy új vallási kapcsolatrendszer előtt. SzIT 2014

Nagypál Szabolcs: Az ökumenikus és vallásközi párbeszéd útja. Hivatalos egyházi megnyilatkozások. L'Harmattan, Bp., 2009.
Nagypál Szabolcs: Párbeszédünk. A vallásközi találkozások módszertana. L'Harmattan, Bp., 2013.
Ries, Julien (szerk.): A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémái. Typotex, Bp., 2003.

Világvallások

Brockington, John L.: A szent fonál. A hinduizmus folytonossága és változatossága. General Press, Bp., 2006.
Gnilka, Joachim: Biblia és Korán. Ami összeköti és ami elválasztja őket. SzIT Bp., 2007. Maróth Miklós: Iszlám és politikaelmélet. Akadémiai, 2013.
Nagel, Tilman: Angst vor Allah? Auseinandersetzungen mit dem Islam. Duncker & Humblot, Berlin, 2014

Obst, Helmut: Reinkarnation. Weltgeschichte einer Idee. C. H. Beck, München, 2009 Puskás Ildikó: Lélek a körforgásban. A hinduizmus születése. Balassi, Bp., 2000.
Skilton, Andrew: A buddhizmus rövid története. Corvina, Bp., 1997.
Volf, Miroslav: Allah. A Christian Response. Harper One, New York, 2011.

A fenti két félét szükség esetén négyre lehet bontani.

- I. Vallásosság, vallásfilozófia
- II. Vallásközi párbeszéd
- III. Hinduizmus, buddhizmus
- IV. Iszlám

7. Javasolt irodalom a komplex vizsgálóhoz: Valláspedagógia

Valláspedagógia alapok:

Astley, Jeff: The Philosophy of Christian Religious Education. Religious Education Press, Birmingham, 1994.
Bunge, Maria J.: The Child in Christian Thought. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2001.
Kodácsy-Simon Eszter (szerk.): Értelmes szívvel. Etikai témák az evangélikus oktatásban. Luther Kiadó, Budapest, 2016.
Lombaerts H., Pollefeyt, D.: Hermeneutics and Religious Education. Leuven University Press, Leuven, 2004.
Miller, Randolph Crump: Theologies of Religious Education. Religious Education Press, Birmingham, Alabama, 1995.
Pazmiño, Robert W.: God our teacher: theological basics in Christian education. Baker Academic, Grand Rapids, cop. 2001.
Westerhoff, John H. - Edwards O.C.: A Faithful church: issues in the history of catechesis. Morehouse-Barlow, Wilton, cop. 1981

Egyházi iskola:

Francis, Leslie J. - Lankshear David W.: Christian Perspectives on Church Schools: a reader. Gracewing, Leominster, 1993.
Kelsey, David: To Understand God Truly: What's Theological About a Theological School. Westminster-John Knox Press, Louisville, cop. 1992.
Kuhmlehn, Martina - Klie, Thomas (Hrsg.): Protestantische Schulkulturen: Profilbildung an evangelischen Schulen. Kohlhammer, Stuttgart, 2011.

Hitoktatás módszertana:

Adam, Gottfried; Schweitzer Friedrich: Etikai nevelés az iskolában. (ford. Kaszó Gyula) KRE-HTK, Budapest, 2005.

Englert, Rudolf: Welche Religionspädagogik ist pluralitätsfähig? Strittige Punkte und weiterführende Perspektiven. Herder, Freiburg, 2012.

Heller, David: The Children`s God. The University of Chicago Press, Chicago, 1986. Lämmermann, Godwin: Religionsunterricht mit Herz, Hand und Verstand: eine Methodenlehre für ganzheitlichen Unterricht. Neukirchener Verlag, Neukirchen-Vluyn, 2007.

Lindner, Heike: Kompetenzorientierte Fachdidaktik Religion: Praxishandbuch für Studium und Referendariat. Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2012.

Müller, Peter: Schlüssel zur Bibel: eine Einführung in die Bibeldidaktik. Calwer Verlag, Stuttgart ;, cop. 2009.